

Illustreret Tidende

Nr. 33.

Udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 19. Mai 1895.

3 Kr. Kvartalet. Enk. Nr. 50 Øre.

36. Bind

Mindesmærket for Niels W. Gade.

Mindesmærket for Niels W. Gade. Modelleret af V. Bissen.

Man husker endnu den Bevægelse, Gades Død voldte. Den Mand, der i sit daadrige Liv havde udrettet saa meget som Kunstner og som Fører i Musikens Verden, var pludselig gaaet bort. Og Smerten over det nationale Tab, vi led saa uventet, blev ikke mindre, fordi vi for-gæves maatte se os omkring for at finde Gades Afløser, den Mand, der kunde fylde i hans Plads. Vi mindedes, hvad han i sin rige, kunstneriske Begavelse havde skænket os, de mange fine og poetiske Tonebilleder, han havde skabt, de mange kunstneriske Impulser, han havde givet, den Gians, hans Værker havde kastet over vort lille Land, og den Udvikling og Berigelse af vor musikalske Sans, han mere end nogen anden ved sin Virksomhed i Musikforeningen havde tilført os alle.

Bevægelsen i Sindet formede sig naturligt til Beslutningen om at sætte Gade et Mindesmærke af synlig Art i hans Fødeby, Kjøbenhavn. Der blev aabnet en Indsamling. I Begyndelsen indkom Bidragene rigeligt, men dog ikke tilstrækkeligt, og det var først efter at en betydelig Sum var skænket af en bekendt Rigmand her i Byen, at Sagen var sikret, knap fire Aar efter Gades Død. Kjøbenhavn er i denne Henseende gaaet forud som et lysende Eksempel paa, hvorledes en Tonekunstner hædres af sin Samtid og sin Fødeby. I Frankrig og Belgien finder man adskillige lignende Monumenter, i Tyskland og Italien ligledes, men de fleste af disse tilhøre en langt senere Tidsperiode end den, hvori vedkommende Kunstner levede. Man har i Almindelighed ikke forhatet sig. Først i vor Tid har Wien sat Monumenter over de Musikens Heroer, Kejserstaden forud har huset.

For Gade-Monumentets Vedkommende var der imidlertid kommet Fart i Tingene. Allerede i Foraaret 1894 kunde Indbyderne nedsætte et Forretningsudvalg, bestaaende af Professor Otto Bache som Formand, Prof. Chr. Barnekow, Dr. Angul Hammeric, Prof. P. Hansen, Brygger Carl Jacobsen, Prof. Otto Malling, Hofpianofabrikant Fr. Møller, Prof. Fr. Neruda og Etatsraad Bernh. Ruben, samt Landinspektør Simesen som Sekretær. For at holde forskellige Muligheder aabne med Hensyn til Mindesmærkets Art og Stil, blev to Billedhuggere, Vilh. Bissen og S. Sinding, anmodede om at indsende Skitser. Bissen modellerede en Portrætstatue, Sinding forskellige Udkast, hvoriblandt en Buste paa en med Gades Værker i allegorisk Fremstilling prydet Sokkel tiltrak sig særlig Opmærksomhed. Til Afgørelse af Valget mellem de forskellige Udkast forstærkede Udvalget sig med Professorerne Dahlerup, Julius Lange, Saabye og Højesteretsassessor Koch. Ved Afstemningen fik Vilhelm Bissens Udkast de fleste Stemmer.

Bissen har valgt at give os et Billede af Gade som Dirigent. Der kan tvistes om, hvor Gade havde sin største Betydning, enten som den poetiske Tonedigter, han var, eller i sin Stilling som Fører, som Dirigent. Sikre og uantastelige ere i hvert Fald hans Fortjenester i sidstnævnte Egenskab. Hans altid lige ungdomsfriske Begejstring for det store og skønne i Tonekunsten

har opdraget et Musikpublikum herhjemme, har retledet Opfattelsen og skabt en Jordbund for Kunsten. Og netop som Dirigent var Gade afholdt og beundret som faa, saa at Billedhuggeren, foruden de Fordele for Plastiken, han vandt ved at afbilde ham som saadan, tillige var sikker paa at ramme det, der i særlig Grad gjorde Gade populær.

Plastiken har i Bissens Statue laant Træk fra Genrebilledet. Hvem, der har set Gade paa en Prøve i Musikforeningen, vil ikke være uklar over Situationen. Han staar her, i sin tæt sluttede Skikkelse, foran Nodepulten, med Taktstokken hævet og med det ejendommelige Kast af det geniale Hoved, der var ham egen, naar han paa en Prøve lige skulde til at begynde og sendte sit muntre: »Kom nu, Kinder!« ud til den forsamlede Hær af Musiktropper, der ventede paa Signalet. Ligheden med Gade i dette Moment, med hans Træk, Holdning og Udtryk, er slaaende.

Statuen — halvanden Gang naturlig Størrelse — er altsaa færdig nu og er sendt til Rasmussens Metalstøberi for at støbes i Bronze. Kun det Spørgsmaal staar endnu tilbage: Hvor skal den anbringes? Efter at have undersøgt de forskellige Pladser, der kunde være Tale om, har Komiteen foreslaaet den anbragt paa St. Annæplads, umiddelbart ud til Gadelinien ved Bredgade. Men i Kommunalbestyrelsen har denne Plan stødt paa Vanskeligheder, ja Borgernes kaarne Repræsentanter havde, da Sagen kom for, ikke meget andet end gnave Bemærkninger i Anledning af det smukke Kunstværk, der blev tilbudt Byen som Gave. Alt vel overvejet, kan der dog næppe findes en bedre og mere passende Plads end den foreslaaede. De andre, der ere blevne nævnte, passe ikke; mindst den foran Holmens Kirke, dels fordi Gade ikke havde sin egentlige Betydning som Organist, dels fordi han jo er afbildet som Koncertdirigent. Pladsen ved Konservatoriet er i rumlig Henseende uheldig, og en Anbringelse af Gade, ligesom af H. C. Andersen, gemt af Vejen nede i Kongens Have, vil man dog vel betakke sig for. Paa St. Annæplads ved Bredgade vil derimod Gades Billede komme til at staa tæt ved det Sted, hvor han havde sin Hovedvirksomhed, og gennem mange Aar tillige sin Bolig. Det er desuden en smuk Tanke, at Folk, der vanke til Koncertpalæet, først hilse paa Gade.

En praktisk Foranstaltning var det af Komiteen, forledet at forsøge en Prøveopstilling af Gibsmodellen paa St. Annæplads. Det viste sig da, at vi ikke alene havde faaet en Statue af Gade, men tillige et skønt Kunstværk, der fortræffelig passede til Omgivelserne. Der kan vel efter dette ikke være flere Vanskeligheder tilbage. For det kan vel ikke have noget paa sig, at der blandt Byens Fædre skulde være dem, der mene, at Pladsen er »alt for god« til Gade?

A. H.

Kærligheden.

Hvad Lykke Kærlighed et Barn bereder, det kendes rundt paa Kloden — i det vælske, paa Jydens Heder, i det nordenfjeldske — hvor tvende Hjerter om et tredje freder.

Men hvordan Tankerne til Fjældis dig leder og bli'r forrykte, glade, rent rebelske, det lærer du i Løndom ved at elske, naar tyveaarigt Blod i Aaren heder.

Og Kærligheden har, naar Haaret falder, for Arnen Vin og Brød og Hvildepuder, gør lyst i Stuer og i Arbejdshaller.

Den er for to, som træt mod Kisten luder, en Dues Flagten over Sot og Alder, en Aftenlysning gennem Kirkeruder.

Zakarias Nielsen.

Hans Kones afdøde Søster.

Af

Frank R. Stockton.

Det er nu fem Aar siden, der hændte en Begivenhed, som i den Grad farvede mit Liv, eller rettere, saaledes forandrede nogle af dets oprindelige Farver, at jeg har anset det for rigtigst at skrive en Beretning derom, idet jeg antog, det kunde være nyttigt for Folk, der befinde dem i en noget lignende Stilling i Livet som jeg.

Da jeg var en ganske ung Mand, valgte jeg Litteraturen som Fag; og da jeg havde gennemgaaet de nødvendige forberedende Grader, fandt jeg mig selv, efter en god Del Aars strengt og ofte lidet lønnende Arbejde, i hvad man kunde kalde en net litterær Stilling. Mine Artikler, alvorlige, muntre, praktiske eller fantastiske, vare naaede til at blive betragtede med en saa stor Velvilje af Udgiverne af de forskellige Tidsskrifter, for hvilke jeg skrev, at jeg efterhaanden fandt, jeg kunde stole paa dem med en meget behagelig Sikkerhed. Mine Frembringelser opvakte ingen Begejstring hos det læsende Publikum; de gavede mig hverken stor Betsømmelse eller særlig værdifuldt pekuniært Udbytte, men de bleve altid antagne, og min Indtægt var paa det Tidspunkt, jeg her omtaler, saa regelmæssig og sikker som fast Gage og fuldkommen tilstrækkelig til at give mig mere end et behageligt Underhold.

Det var paa denne Tid, jeg giftede mig. Jeg havde været forlovet over et Aar, men havde ikke villet paaatage mig at forsørge en Hustru, før jeg følte min pekuniære Stilling sikret. Der var nu ingen Tvivl i saa Henseende, hverken hos mig eller hos min Hustru. Jeg arbejdede med megen Stadighed og Regelmæssighed; jeg vidste nøjagtigt, hvorhen jeg skulde sende min Pens Frembringelser, og kunde berregne med stor Nøjagtighed de Summer, jeg vilde faa for dem; vi vare paa ingen Maade rige, men vi havde nok, og vare fuldkomment tilfredse og glade. De af mine Læsere, som ere gifte, ville ingen Vanskelighed have ved at erindre den særlige Henrykkelsestilstand fra deres Ægtestands første Uger. Da er det, at denne Verdens Blomster blomstre rigest; dens Sol er mest livsvarmende, dens Skyer ere færrest, dens Frugter mest vel-smagende, dens Luft mest balsamisk, dens Cigarer have mest Aroma — da er det, at den første ægteskabelige Lyksalighed saaledes lutrer den aandelige Atmosfære, at Sjælen stiger højere, og der aabner sig en videre Udsigt end nogen Sinds før. Disse Erfaringer gjorde jeg nu. Min Aands simple Landvin blev forvandlet til funklende Champagne, og paa selve Højdepunktet af dens brudende Skum skrev jeg en Historie.

Den lykkelige Idé, jeg den Gang udfangede til en Fortælling, var meget ejendommelig, og den interesserede mig saa meget, at jeg gav mig til at udarbejde den med stor Fryd og Begejstring og fuldendte den i forholdsvis kort Tid. Fortællingens Titel var »Hans Kones afdøde Søster«, og da jeg læste den for Hypatia, blev hun saa henrykt over den og til Tider saa rørt over dens ophøjede Lidenskabelighed, at hendes ubeherskede Bevægelse fremkaldte en sympatisk Taage for mine Øjne, der forhindrede mig i at se de Ord, jeg selv havde skrevet. Da Læsningen var til Ende, og min Hustru havde tørrer sine Øjne, vendte hun sig om til mig og sagde:

»Denne Historie vil gøre din Lykke; siden Lamartines »En Tjenestepiges Historie«, er der ikke fremkommet noget saa rørende.«

Den næste Dag sendte jeg saa snart som muligt min Fortælling til Udgiveren af det Tidsskrift, for hvilket jeg hyppigst skrev, og i hvilket mine bedste Arbejder i Almindelighed kom til Syne. Faa Dage efter modtog jeg et Brev fra Udgiveren, hvori han roste min Fortælling, som han aldrig før havde roset noget fra min Pen. Den havde interesseret og henrevet ikke alene ham, men alle Medarbejderne paa Kontoret. Endogsaa gamle Gibson, der aldrig brød sig om noget, før der var læst Korrektur derpaa, og som aldrig roste noget, der ikke indeholdt en Spøg, blev forledt af de andres Eksempel til at læse Manuskriptet og udgød — som han forsikrede — de første Taarer, siden han for sidste Gang var blevet Fader, hvilket laa omtrent fyrretyve Aar

tilbage i Tiden. Dersom noget kunde gøre vor Himmel mere klar, vore Blomster skønnere, Smagen af vore Frugter og Cigarer mere delikat, var det et Brev som dette. Fortællingen vilde blive trykt, forsikrede Udgiveren mig, saa snart det var muligt at skaffe Plads til den. Og da Fortællingen efter meget kort Tids Forløb blev offentliggjort, fandt vi, at det læsende Publikum var tilbøjelig til at modtage den med lige saa megen Velvilje og Interesse, som Udgiveren havde vist den. Mine personlige Venner begyndte snart at udtrykke deres Begejstring over den. Den blev stærkt rost i mange af de ledende Blade, og alt i alt var den en stor litterær Succes. Jeg bliver ikke let forfængelig af, hvad jeg har skrevet, og min Kone siger, jeg har for ringe Tanker derom, men jeg følte en hel Del Stolthed og Tilfredsstillelse ved det Held, jeg havde med »Hans Kones afdøde Søster«. Om den end ikke vilde gøre min Lykke, som min Kone forsikrede, vilde den dog aldeles sikkert støtte mig meget paa min litterære Bane.

I kortere Tid end en Maaned, efter at jeg havde skrevet denne Fortælling, oplevede jeg noget usædvanligt og uventet. Et Manuskript blev sendt mig tilbage af Udgiveren af det Tidsskrift, hvori »Hans Kones afdøde Søster« var offentliggjort. »Det er en god Fortælling,« skrev han, »men ikke paa Højde med den, De nylig har fuldenndt. De har gjort et godt Kup, og det vilde ikke være heldigt for Dem at komme frem med noget ringere Arbejde end »Hans Kones afdøde Søster« efter den forføjte Lykke, dette har gjort.« — Jeg var saa uvant med at faa mit Arbejde sendt tilbage, at jeg tror, jeg maa være bleven lidt bleg, da jeg læste Brevet. Jeg omtalte ikke Sagen til min Kone, thi det vilde have været taabeligt, at lade et Sandskorn som dette falde i vor huslige Lykkes vel smurte Maskineri; men jeg sendte øjeblikkelig Fortællingen til en anden Udgiver. Jeg er ikke i Stand til at udtrykke den Forbavselse, jeg følte, da den i Løbet af en Uge atter blev mig tilbagesendt. Tønen i den Billet, som ledsagede den, antydede en noget krænkert Følelse hos Udgiveren. »Det er modstræbende,« skrev han, »jeg afslaar at modtage et Manuskript fra Dem; men De ved meget godt, at hvis De sendte mig noget lignende som »Hans Kones afdøde Søster«, vilde det blive modtaget med største Glæde.«

Nu følte jeg mig nødsaget til at fortælle min Kone det; hun blev fuldt saa meget overrasket, skønt maaske noget mindre rystet, end jeg var blevet det.

»Lad os læse Fortællingen igen,« sagde hun, »og se, hvad der er i Vejen med den.« Da vi havde gennemlæbet den, bemærkede Hypatia: »Den er lige saa god som mange andre af de Fortællinger, du har faaet trykt, og jeg synes den er meget underholdende; men den kan naturligvis ikke maale sig med »Hans Kones afdøde Søster.«

»Nej, naturligvis,« sagde jeg, »den var en Inspiration, som man ikke kan vente hver Dag. Men der maa være noget galt ved denne sidste Fortælling, som vi ikke kan faa fat paa. Maaske mit sidste Held kan have gjort mig lidt skodesløs ved Udarbejdelsen.«

»Det tror jeg ikke,« sagde Hypatia. »I ethvert Tilfælde vil jeg lægge den til Side,« fortsatte jeg, »og give mig til at arbejde paa en ny Fortælling.«

I det tilberige Spand af Tid fuldendte jeg et andet Manuskript og sendte det til mit Yndlings-Tidsskrift. Man beholdt det nogle Uger, og saa kom det tilbage. »Det kan ikke gaa an,« skrev Udgiveren helt ivrigt, »at De gaar tilbage. Efterspørgslen efter Nummeret med »Hans Kones afdøde Søster« vedvarer stadigt, og vi have ikke i Sinds at lade Dem skuffe den store Masse af Læsere, som er saa længselsfuld efter at se nok et Nummer med en af Deres Fortællinger.«

Dette Manuskript sendte jeg til fire andre Tidsskrifter, og fra dem alle kom det tilbage med Bemærkninger i Retning af, at Historien i sig selv var slet ikke daarlig, men den var ikke, hvad man kunde vente af Forf. til »Hans Kones afdøde Søster«. Udgiveren af et Ugeblad i de vestlige Stater skrev og bad mig om en Fortælling til et særligt Nummer, som han vilde lade udkomme til Julen. Jeg lavede en i den Smag og af det Omfang, han ønskede, og sendte ham den. Med omgaaende Post fik jeg den igen. »Jeg havde haabet,« skrev Udgiveren, »naar jeg bad om

gerede fra alle jydsk Landboforeninger, der fandt Sted i Horsens den 30. November samme Aar. Denne blev den egentlige Stiftelsesdag for den nu saa betydelige »Forening af jydsk Landboforeninger«, der gennem mange Aar har arbejdet sig frem til sin nuværende Betydning.

De senere afholdte aarlige Delegeretmøder have gjort sig værdige til Navnet, den »jydsk Landborigsdag«, og i sin Bestyrelse har Fællesforeningen efterhaanden budt Sæde for det jydsk Landbrugs mest fremragende Mænd. I Formandspladsen afløstes Højde først af afdøde Godsejer, senere Minister, H. P. Ingerslev til Marselisborg, og senere af Kammerherre S. Skeel til Birkele. Han trak sig tilbage i 1884, og Formandspladsen indtoges af Kmh. C. Lüttichau til Tjele, som først, da ogsaa han kaldtes til Minister, veg Pladsen for den nuværende Formand, Hofjægermester C. Beck til Engelsholm. Ved disses Side have saa en lang Række af dygtige dels afdøde, dels endnu levende Mænd virket til stadig at føre Foreningen nærmere til dens Maal, men to Navne maa særlig fremdrages paa Grund af den særegne Betydning, dens Bærere have haft for Fællesforeningen. Generalkonsul H. Pontoppidan fik hurtigt Øje for den startede Forenings store Fremtidsbetydning, og blandt de mange Virksomheder, han i Aarenes Løb har støttet økonomisk, har støttet økonomisk og med sin varme Interesse, staar »Foreningen af jydsk Landboforeninger« i forreste Række, og den har bl. a. i Aarenes Løb fra denne ene Haand modtaget over 50,000 Kr. som Legater i forskellige landøkonomiske Ojemed. Ikke mindre heldig var Foreningen, da det gjaldt at finde en Mand, der under de beskedne Betegnelser som Sekretær og Kasserer skulde kunne virke som det regulerende Pendul i det store samlende, men i Virkeligheden højt brogede og mangesidige Arbejde, der under Overretssagfører I. Høegh Guldbergs nu mangeaarige Assistance er blevet en Virksomhed, der for udenforstaaende maaske kan synes »som ingenting«, men som dog f. Eks. et enkelt Aar kan kræve Udsendelse af over 80 Postsager i Gennemsnit hver Dag Aaret om.

Der kan jo slet ikke være Tale om her at meddele noget, som kunde kaldes det højt forføjte Selskabs Historie; men for dog løselig at karakterisere dets Virksomhed, skulle vi kortelig pege paa de staaende Udvalg, Foreningen efterhaanden har maattet nedsætte, og i hvilke nogle af de vigtigste Arbejder nyde deres særlige Fremme. Allerede i 1875 nedsattes der et staaende Udvalg for Stambogsførelse, og der er til Dato i 12 Bind Stambøger med ordnet Afstamning og Beskrivelse af 3-4000 jydsk

at gøre sig saa nyttigt som muligt for Husdyrholdet i Jylland. 1882 bringer et staaende Udvalg for Foredrag, der siden har virket for, at der hver Vinter holdes talrige landøkonomiske Foredrag omkring i Foreningerne, deres Tal er stadig stigende, sidste Vinter 175, og til hvert Møde samles gennemsnitlig omkring ved 70 Mennesker. Det næste staaende Udvalg nedsattes først i 1892, men da i en saa aktuel Sag som Husmandssagen. Denne havde der ganske vist længe været arbejdet for i Foreningerne, men

nu blev der for Alvor Fart i den som et Fællesanliggende, og navnlig gjaldt dette de organiserede Fællesrejser for Husmænd. Saa-danne have siden været arrangerede hvert Aar for 2-300 Husmænd, som i flere Hold under kyndige Førere i nogle Dage besøge særvedige Husmandsbrug i forskellige Egne af Jylland. Rejsene tage i Begyndelsen ved en af Fællesforeningens Udstillinger og ende paa en Landbrugsskole med oplysende Foredrag og Forhandlinger af særlig Interesse for Husmandsbruget. Arrangementet er fundet saa tiltalende, at man fra i Aar har foranlediget Foreningen til at ordne lignende Fællesrejser for Gaardmænd. Endelig have de tre sidst forløbne Aar bragt til Verden hver sit staaende Udvalg, og deres Opgaver pege bestemt paa de Omraader, der i den nærmeste Fremtid særlig skulle hjælpe den danske Jordbruger til at hævde sin Stilling under den stadig stigende Konkurrence. Disse Udvalg hedde: Smørstamme-Udvalget, der har at virke for vore Mælkeracers Udvikling til at give ikke blot megen, men til-

lige fed Mælk, Trafikudvalget og Udvalget for Regnskabsføring. Fællesforeningen har saaledes fuldt op af første Rangs Opgaver, og dens Virksomhed til deres bedst mulige Løsning i de forløbne 25 Aar lover godt for, hvad den vil være for vort Landbrug i den kommende Tid. —

S. Tuxen.

Niels W. Gades Monument paa St. Annæ Plads i Kjøbenhavn.

Tyre, Hingste og Hopper bygget op en god Grund for Plan og sikker Fremskriden i den jydsk Husdyravl. Aaret efter nedsattes det vigtige Mejeriudvalg, til hvis Virksomhed det blandt andet har hørt at arrangere en lang Række af Udstillinger fælles for hele Jylland og at fordele c. 12000 Kr. til unge Mænds og Kvinders Videreuddannelse i Mælkerbrug. Men Foreningens vigtigste Udvalg blev dog Udvalget for Husdyravl og Husdyrbrug, som nu ogsaa tager sig af Stambøgerne og forøvrigt ved Udstillinger og paa enhver anden optænkelig Maade stræber

forberede en *Sammenlutning af hele den skandinaviske Presse.*

At fortælle om de grandiose Fester, som Sverriges skønne og gæstfrie Hovedstad har givet til Kongressens Ære; at præferere Talestrømmen og at skildre Begejstringen og Munterheden — alt dette forekommer mig overflødig, da saadanne Begivenheder savne ethvert Karaktermærke og altid forløbe ens. Det kan og bør kun fremhæves, at Stockholm — dens kommunale Autoriteter, dens Presse og hele Regeringen — har udfoldet en saa stortartet Gæstfrihed, at dens Efterfølger som Vært for Kongressen vil faa en overordentlig vanskelig Opgave, hvis Løsning kommer til at kræve store Summer. Ikke mindst de danske Delegerede ere Stockholm saare megen Tak skyldige. Naar denne store Fest nu om faa Dage er afsluttet, og Trætheden har fortaget sig, saa vil der hos alle Kongresmedlemmerne være en Erindring fra de bevægede Dage, som vil holde sig, selv naar Festens Enkeltheder længst ere glemte. Det er Mindet om den Interesse, Kong Oscar II har vist Pressens Repræsentanter. Ved denne æde internationale Pressekongres er det for første Gang sket, at en Souveræn har været nærværende ved Møderne og saa at sige taget Kongressen under sin Protektion; Norges og Sverriges Konge er ikke alene Kongressens Vært, der giver Fest for den paa sit herlige Slot ved Mælaren, men han har officielt villet vise Pressen, hvor meget han respekterer dens kulturelle Mission, og hvor højt han værdsætter dens Arbejde for Oplysningen og Civilisationen. Kong Oscar II har givet Evropeas Souveræner et Eksempel, som de ville følge, og Pressen er ham og hans Land taknemmelig for den Anerkendelse, han har ydet den.

Stockholm 28. Juni 97.

F. v. J.

Monumentet for Niels W. Gade.

Torsdag d. 24. Juni afsløredes Prof. Bissens Statue af Niels W. Gade (tidligere omtalt i Ill. Tid. XXXVI Aarg. Nr. 33). Monumentet er rejst paa St. Annæ Plads, — et af de heldigst valgte Steder, som kunde findes.

Gade staar ved sin Nodestol vendt ud mod Orkestret, med Taktstokken i den højre Haand løftet, seende frem for sig med et Blik, som drog de Synere endnu en Gang forbi, der om lidt skal aabenbares for Tilhørerne. Paa den opslaaede Nodestol staar Navnet: Elverskud.

Der kan tvistes om Berettigelsen til at fremstille ham saa specielt som Dirigent; Gades Størhed beroede i hans skabende Evne som Komponist, men som Statuen nu en Gang er blevet, maa man glæde sig over Figurens Lighed og Simplicitet.

Afsløringen fandt Sted uden større Højtidelighed. Til begge Sider for Monumentet og bag det var rejst tre flagsmykkede Tribuner, de to for de indbudne, den tredje for Studentersangforeningen, som under Prof. Nerudas Ledelse og efter pompøse Indledningstoner af J. P. E. Hartmann afsang Ernst v. der Recke's Kantate. Prof. Barnekov talte for den store Mester og overgav paa Musikforeningens Vegne Monumentet til Københavns Kommunalbestyrelse.

En stor Menneskemængde var forsamlet, og Højtideligheden overværedes af den kronprinselige Familie med Følge.

Hundeudstillingen i Tivoli.

Forrige Uge var Hundenes. Paa den nylig dannede Kennelklubs Indbydelse, kom de strømende ind fra Jylland og fra Øerne, fra Land og fra By, enkelte endog fra Sverrige, Norge og Tyskland; men i alt væsentligt var Udstillingen i „Elverhøj“ dansk. Dermed skal det dog ikke være sagt, at denne Udstilling havde et særlig nationalt Præg. Slikt vilde overhovedet ikke være muligt i Grønland eller Sibirien. Et Kulturland ejer maaske et Par Racer eller lidt flere, der ere opstaaede paa egen Bund, men forøvrigt har man forsynet sig fra hele Verden. Racerne trækkes jo for at tilfredsstille forskellig Smag

og for at svare til forskellige Fordringer, og Arbejdet er ganske naturlig bleven delt. En Hundeudstilling i Nutiden er derfor i Grunden en lille Verdensudstilling, hvad Individernes Oprindelse angaar, og dette gælder ikke mindst hos os, hvor næsten altid Racer med Lethed akkommodere sig. Det, hvorpaa det kommer an, er Racernes Renhed, og det, man præmierer, er Individets Tilhørsrelse til Typen.

Udstillingen i Tivoli havde tilfulde dette internationale Præg over sig. Der fandtes vel en smuk Samling af danske Hunde — Grand Danois — men dette var ogsaa det eneste faste nationale Spor, vi kunde opdage. Den gamle danske Hønselund syntes forsvunden. Vil man derimod fremhæve noget karakteristisk netop ved denne Udstilling, saa turde det blive dette, at Jagthundene holder Overmagten. Vi ere vist ikke det, man i Almindelighed vil kalde en Jægernation, men Hundesagen er her til Lands først bleven optaget til rationel Behandling af „Dansk Jagtforening“, og hvad enten dette er Grunden, eller Jagthunden maaske har det sødste og fineste Skær over sig, saa er det i alt Fald vist, at baade de fleste og de bedste Hunde i Tivoli kunde indskrives under Dianas Banner.

Der var saaledes en sjælden smuk Samling af Pointers, denne ædle Fuglehund, der er opstaaet paa engelsk Jordbund. Vi have dem her af forskellige Stammer, hvide og sorte, gule og hvide eller hvidgule, og Navne have de faaet efter berømte Forfædre, men ejendommeligt for dem alle er de sønfulde Lemmer, den slanke Krop, det fine Hoved og det noget nervøse Temperament. Disse Hunde ere som skabte til at fare hen over brede Marker og vide Hedestruktioner, til at fange Pærten med højt løftet Næse og for den pludselige Stand, og de have i Grunden overfløjet baade den tyske Vorstehund og den spanske Fuglehund.

De kort- og langhaarede Hønselhunde vare kun repræsenterede ved nogle faa Individier, derimod Setterne ved desto flere. Disse engelske Hunde, irske Setters, engelske Setters og Gordonsetters, ere som Pointerne udviklede til hurtigt og energisk Søg og under god Dressur naa de ofte Toppunktet af, hvad man kan forlange af en god Fuglehund. Det tætte og længere, bløde Haarlag gør dem dertil mere haardføre end hine. Det er i Grunden typiske Bekkasinhunde, og til Jagt i Moser og Søer ere de særligt anvendelige. Naalig af irske Setters og Gordons var der fremstillet en udsøgt Samling, medens den engelske Setter syntes os noget tarveligere repræsenteret.

Jagten med Støvere og Gravhunde er af mindre Betydning her i Landet og vil vel yderligere blive det, efterhaanden som Ræven bliver udryddet, og Mængden af Harer og Raaevildt stiger, men disse Hunde bruges jo meget som Selskabshunde, og holdes endnu i begge Egenskaber i stort Antal, hvilket ogsaa fik Udtryk paa Udstillingen. Der var svenske og danske Støvere, ret stærke og grove Dyr, Spaniels, lang-ruhaarede og korthaarede Gravhunde, deriblandt adskillige smukke og gode Individier, men man savnede den gamle Augustenborgrace, der synes at være forsvunden i sin Renhed. Af Terriers fandtes forbausende faa, de fleste uden angiven Afstamning.

Af andre Jagthunde, der her til Lands ingen Anvendelse finde efter deres oprindelige Bestemmelse, skal endnu nævnes en smuk Samling russiske Mynder, maaske den hurtigste Hund i Verden, og en lille men god Samling af nordiske Gravhunde, Laplands-hunde, islandske og grønlandske Hunde, disse Hunde, der under et ublidt Klima opfylde de alsidigste Fordringer, idet de bruges til Jagt paa Bjørn, Ulv, Ræv, Elsdyr og Fugle, til Vogterhunde og til at trække Slæderne.

Af Vagt-, Plads- og Selskabshunde var der fremstillet nogle faa, ret gode St. Bernhardshunde, Newfoundlandere og Mastifs, men blandt de store Racer var de danske Hunde rigeligst og ypperligst repræsenterede. Der er her opstaaet et Liéhaveri, som hurtigt og fyndigt har faaet Udslag i et fortrinligt Opræt, der nu finder Vej til alle Lande, hvor Grand Danois fra gammel Tid har været et berømt Navn. I øvrigt bød Udstillingen paa nogle mindre gode Bulldogs, paa dalmatiske Hunde, nogle gode Collies, paa Pudler, Mopper, nogle Dværghunde og nøgne Hunde og endelig paa en Samling Rødkabber. Hundefoder, Transportkasser m. m.

Ordningen og Indstillingen var omhyggelig og god, Lokalet derimod mindre tilfredsstillende.

Lindby-Skytten.

Der levede oppe i Jylland et Menneske, som bar Naturens og Tidernes Dyb i sig uden at vide af det, en Mand, der sit Liv igennem troede at handle og cragte frivilligt. Men han havde et af Pans Skæbnetegn paa Panden.

Børnene afgjorde det med deres sikre Instinkt, de følte Urtidernes Slægtskab, de kunde aane en Ligemand i et voksent Menneske. Da Lindby-Skytten første Gang kom til Byen, tog Børnene ham straks i Besiddelse. Han kom ikke ad Vejen, som andre Folk, der maaske staar stille og kalder Børnene uartige og spørger, om de kan deres Bibelhistorie. Han dukkede op over Marken og satte i et Spring over Grøften. Saa kendte de ham. Han havde desuden en toløbet Bøsse i Haanden og en Odderskindstaske over Lænden. Vældig bredskuldret og korthalset var han, med et svært Hoved. Hvidt, tætklippt Haar. Han var skæglet med store Renan-Træk, man satte straks sin Lid til ham. Lindby-Skytten fortalte uden Nedladenhed om sin Hund, og Børnene maatte gjerne pille ved Krudthorn og Bøsse.

Manden satte sig paa Grøftkanten og talte forstandigt med Drengene, imidlertid rodede de en død Agerhøne op af Tasken, følte den paa Brystbenet og skød Øjehinden fra de brustne smaa brune Øjne med Fingerspiden. Se, den lukkede nok sine Øjne fra neden af. — Naar de vendte og drejede den døde Fugl, kom Hoved og Hals altid til at hænge nedad. Det var saa sørgeligt.

Siden hen blev Lindby-Skytten en af de evige Ahasverusskikkelser, som var og ikke var paa Egnen.

En Dag vidste Drengene, at Lindby-Skytten var i Byen, de hilste paa deres Ven, som havde de set ham for en Time siden. Saa kunde der gaa Maaneder, uden at de tænkte paa ham. Men saa kom han igen en Gang. Tidens endeløse Stillestaen, det Ubekendtes Gaadefuldhed omhyllede ham.

Lindby-Skytten førte et hjemløst, omvandrende Liv, han bjergede Fæden ved Jagt og Fiskeri. Det underlige ved Tingene var, at hans Forældre havde været almindelige jævne Bønder. Det vidste Folk, de ansaa derfor Sagen fra dens økonomiske Side. — Hvem kunde vide, hvad han tjente paa den Maade, kanske havde han valgt den bedre Del. — Han var en af deres egne nemlig. Dommen skulde faldet anderledes ud, om Lindby-Skytten havde været af By- eller Taterslægt. Foruden sit Næringsliv dyrkede Lindby-Skytten to Tilbøjeligheder, Kortspil og Slagsmaal, og han brugte hemmelige Knib ved begge Lejligheder. —

— En Dag var der Auktion oppe i Byen. Et Hjem var opløst; hvad der var samlet sammen og puget paa, skulde sælges og spredes.

Der kommer en vis nunter Feststemning over Folk ved saadan en Lejlighed, de gaar og stikker Næsen i gamle Kasser med Ragelse, fyldes med Ideforbindelser deraf og faar Skorper løst fra Sjælen. Gamle Aftagtsfolk kan blive lystige, tunge Mænd kan falde tilbage til Fortidstyper. Især naar lidt Alkohol skyder bag. Men den Dag kom endvidere Pan til i Skikkelse af Lindby-Skytten.

Børnene krøb om allevegne med Næserne fulde af Mølstøv fra Bohavet. En Sofa, der i 40 Aar havde staaet med Ryggen mod en Vagstod nu ynkelig prisgivet midt paa Marken. Det var som en Opdagelsesrejse at bese den ormædte Bagklædning og putte Haenderne ind mellem Fjedrene. Store Metusalem-Edderkopper stankede sky ud i Solskinnet. —

Men med Et for Børnene af Sted i en Svarm, deres langtskuende Spurveøjne havde opdaget Lindby-Skytten. Han kom fra Karene op over Marken. Fem-seks smaa Hænder lettede ved Taskeklappen, mens Skytten blev ved at gaa.

— Nej jeg har ingen Ting, Børn, sagde han venligt. Men nu skal I se!

Han fremtog et Par „Ordenstene“ og et Stykke Flint, der var formet som et Dyr.

— Dem maa I faa, naar I er arlige Børn. —

Lindby-Skytten kom ikke for at købe noget; hans Vej faldt forbi. Han ad Aften fik han en Firkort-mis i Stand inde hos Søren Furlbo. To Gaardmænd fra en Naboby, Jens Hanssen og

DATOLISTE

vedrørende

Enhver tjenestemand, som beskæftiges ved behandlingen af nærværende sag, skal på nedenstående liste angive navn samt dato for sagens modtagelse og videresendelse.

thi. 18/7 72 fra Det kongl. danske Musik konservatorium
vedr. flytning af statue af Niels W. Gade fra Øllev
Anlæg til grund areal i Niels Brockes Gade.

Til besvarelse

Afgivet til:

Modtaget af	Dato	Videre- sendt	Til	Anmærkning
		28/7 72	Stadsark.dir.	Sagen nye sendt til studning, dir.
STADSÆRK. DIR.'s JOURNAL	31/7 72	31/7 72	1. ark. kontor	
			STADSÆRK. DIR.'s JOURNAL	
STADSÆRK. DIR.'s JOURNAL	1/9 72	1/9 72	Mog. H. Lillie	Tilbagesendes med henvisning til stadsingeniørens direktorats og stadsarkitektens direktorats skrivelse af 29. august 1972 vedrørende denne sag. STADSARKITEKTENS DIREKTORAT 1. september 1972 Mogens Lillie
				STADSÆRK. DIR. A. ³⁵¹ 1972-1/9

145 STADSÆRK. DIR. A. ³⁵¹ MR 184 58
1972-31/7 +21

Erklæringer: Se side 3 og 4.

DET KGL. DANSKE MUSIKKONSERVATORIUM

KONTORCHEFEN

Den 18. juli 1972

Hr. borgmester Børge Schmidt

Kære Børge S.

Vedr. statuen af Niels W. Gade - nuværende placering Østre anlæg

Jeg tillader mig at rette direkte henvendelse til dig om ovennævnte statue.

Den første direktør og initiativtageren til dets oprettelse var Niels W. Gade. Konservatoriet hed oprindeligt "Kjøbenhavns Musikconservatorium".

Jeg håber du syntes det er en god ide, men jeg ville mene, at såfremt der var mulighed derfor, burde denne statue placeres i umiddelbar nærhed af konservatoriet.

Konservatoriet har nu foreløbig for en 10-årig periode overtaget forsikringsselskabet Danmarks store bygning på hjørnet af Niels Brocksgade og H.C. Andersens Boulevard.

Glyptoteket ligger umiddelbart overfor. I en strimmel grønt langs med Niels Brocksgade har Glyptoteket placeret en statue af en "smed", præcis lige overfor indgangen til konservatoriet i Niels Brocksgade nr. 1.

Og hermed "idéen": Ville det ikke være godt med et mageskifte således, at smeden kom til Østre anlæg og Niels W. Gade på sin rette plads ved konservatoriet.

Som sagt skriver jeg direkte til dig, kun rektor og jeg har talt om spørgsmålet. Problemet med om en "kommunal ejet statue kan placeres på et privat stykke græs" eller omvendt, har jeg ikke undersøgt, men for så vidt du synes idéen er god, findes jo også nok en løsning på dette.

.....

28.7.72

145
STADSARK. DIR. A. 251
1972-31/7

KONTORCHEFEN

Det allerbedste ville være - hvis du synes om tanken -
at flytningen var foretaget, så Niels W. Gade stod på
sin nye plads den 1. september 1972, hvor studieåret
påbegyndes på konservatoriet.

Med venlig hilsen

E. K. V.

Leo
Leo Toldsted

Kontorchef

FOTOKOPI

København, d. 26. juli 1972.

Hr. kontorchef Leo Toldsted
Det Kgl. Danske Musikkonservatorium
H.C. Andersens Boulevard 36
1553 - V.

Kære Toldsted.

Tak for dit brev vedrørende Niels W. Gade-statuen.
Den blev i sin tid flyttet - såvidt jeg husker var
det fra Skt. Annæ Plads, da rytterstatuen af Christian
d. 10. skulle stilles op (jeg håber, jeg husker rigtigt)
hvorefter den blev gemt i Østre Anlæg.

Jeg betragter det som lidt af en vittighed, at du med
dit kendskab til kommunale forhold vil tro, at vi inden
1. september i år vil kunne få flyttet en sådan statue.

Jeg tror ikke, det kan ske administrativt, men at det
kræver en beslutning i B.R..

Hvorvidt det overhovedet er muligt at stille den op
på det ønskede sted ved Glyptoteket, tør jeg ikke udtale
mig om, men jeg vil foranledige, at borgmester Wassard,
som i anden anledning kommer på mit kontor i dag, får
dit brev. - Placeringen af statuer på gader og veje
sorterer nemlig under hans afdeling, og jeg er sikker på,
at han vil gøre, hvad han kan, hvis man finder, at der
er rimelighed i dit ønske.

Med venlig hilsen

Børge Schmidt

M. g. IV N
28.7.72

145

STADSARK. DIR. A. ³⁵¹
1972-31/7

4/8. 72.

N. 351.

Fælleskr. vedr. et. flytning af statuer
af Niels W. Gade. koncept d. 7/8. 72.

1) Dyd. ark. M. Hillie.

2) Til gækkendelse af
vicestadsk. C. N. Christensen

3) Retur til forordningen for
afsættelse til Statogardens komite.

Vicestadsark. C. N. Christensen. \rightarrow Afsættelse af
17/8. 72. af
finder de ovennævnte den korrekte fremgangsmåde, idet
ark. Hillie er i tilfælde d. 7/8. 72. ? af.

S.H.	4.8.72	
E.K.		
STADSING.		
SKRIVNING		
FRA SKRIVN.		
KONFERERET		
JOURNAL		
INDBOG	954	

TIL

Magistratens 4. afdeling.

VEDR.: Eventuel flytning af statuen af Niels W. Gade.

BILAG: Datoliste mag. IV. nr. 145 med skrivelse af 18. juli 1972 fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

Forslaget fra musikkonservatoriet om flytning af statuen af Niels W. Gade fra Østre Anlæg til Glyptotekshaven ved Niels Brocks Gade giver anledning til betænkelighed af flere årsager.

Monumentet for Niels W. Gade blev i 1954 flyttet fra Sankt Annæ Plads til Østre Anlæg, hvor det fik en smuk og værdig placering. Hvis monumentet nu, som foreslået, skal flyttes til det lille grønne areal langs Glyptoteket mod Niels Brocks Gade, må det nødvendigvis anbringes i den af musikkonservatoriet erhvervede bygningsakse. En sådan i forhold til Glyptoteket tilsyneladende tilfældig placering vil æstetisk være uacceptabel, ligesom statuens dimensioner (6 x 8 m) helt vil forrykke proportionerne i anlægget.

Den indhegnede arealstrimmel ved Glyptoteket er i sin tid anlagt ved fælles bekostning af kommunen og Glyptotekets bestyrelse, jfr. borgerrepræsentationens vedtagelse 1. juli 1907, hvorefter kommunen påtog sig arealets vedligeholdelse.

KOPIUDDDELING

SA.
J. Dahl.
Brevordner.
Sag.

Til SA til fortsættelse i henhold til aftale med arkitekt Boye Petersen.

Den foreslåede væsentlige ændring af arealets udseende må formentlig kræve Glyptoteksbestyrelsens samtykke. Ved en telefonisk samtale med Glyptotekets overinspektør dr.phil. Haavard Rostrup har man erfaret, at Glyptoteket ikke kan godtage et sådant arrangement.

Nærværende direktorater kan ud fra de anførte betragtninger ikke tilråde den foreslåede flytning.

I øvrigt oplyses, at udgiften til en eventuel flytning skønnes at være af størrelsesordenen 50-55.000 kr.

CNC
K

Niels. W. Gade statue

Schelles, Hougard & Petersen

16.202.76 kr.

Honorary

1630.00 "

Lystbyll

101.18 "

Belysningsves. nedtag. af lysler

92.36 "

18.026.30 kr. i 1954

95 - 267

Udregnet af Gregow

50.588 " efter Forholdet

95-267

V.H.
Lew

Milk W. Cade station

Scholar, Houghton & Jackson

General

Travel

Handwritten notes, possibly "History of paper"

16.50370 18.8

16.3000

16.18

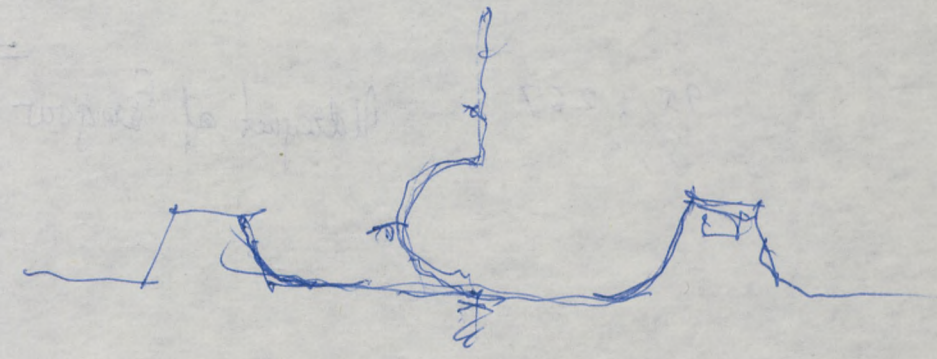
16.30

18.05030 18.8

18.05030 18.8

18.05030

18.05030

EKSPL.	BILAG
AFSENDES I	EKSPL.
GENP. TIL E R.	
" " .A.	
" "	
" "	
KONFERERET	
AFSENDT	

Vedr. Detektor nr. IV, nr. 145 med Skrivelse af 18 Juli 1972 fra Det Kgl. Danske Musikkonserveritorium.

Monumentet for Niels W. Gade blev i 1957 flyttet fra St. Anne Plads til Pstue Anlæg, hvor det fik en smuk og værdig Placering. Hvis Monumentet nu, som foreslået, skal flyttes til det lille grønne Areal langs Glyptoteket ved Niels Brocksgade, må det nødvendigvis anbringes i den af Musikkonserveritet overtagne Bygnings Akse.

Betræfter man imidlertid Glyptoteket og dets Omgivelser, vil et så stort Monument hægtet paa Anlægget paa et "tilsyneladende" rent tilfældigt Sted være æstetisk ganske uacceptabelt, og man kan derfor herfor ikke tillade en sådan Opstilling.

Ved en telefonisk Samtale med Glyptotekets Overinspektør dr. phil. Howard Rostrup har man erfaret, at heller ikke Glyptoteket kan godtage et sådant Arrangement.

Dato 29. august 1972.

J. nr. Sg. 13-17a-58

Magistratens 4. afdeling.

TELEFON 15 38 00	
Stadsings. eksp.	lokal 505-504
B. P. journal	lokal 523-524
F. journal	lokal 515
TELEFON 11 64 00	
A. journal	lokal 204
V. journal	lokal 276
TELEFON BY 865	
S. G. journal	lokal 6
TELEFON 10 55 66	
R. journal	lokal 55

Vedr.: Eventuel flytning af statuen af Niels W. Gade.

Bilag: Datoliste mag.IV nr. 145 med skrivelse af 18. juli 1972 fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

Forslaget fra musikkonservatoriet om flytning af statuen af Niels W. Gade fra Østre Anlæg til Glyptotekshaven ved Niels Brocks Gade giver anledning til betænkelighed af flere årsager.

Monumentet for Niels W. Gade blev i 1954 flyttet fra Sankt Annæ Plads til Østre Anlæg, hvor det fik en smuk og værdig placering. Hvis monumentet nu som foreslået skal flyttes til det lille grønne areal langs Glyptoteket mod Niels Brocks Gade, må det nødvendigvis anbringes i den af musikkonservatoriet erhvervede bygnings akse. En sådan i forhold til Glyptoteket tilsyneladende tilfældig placering vil æstetisk være uacceptabel, ligesom statuens dimensioner (6 x 8 m) helt vil forrykke proportionerne i anlægget.

Den indhegnede arealstrimmel ved Glyptoteket er i sin tid anlagt ved fælles bekostning af kommunen og Glyptotekets bestyrelse, jfr. borgerrepræsentationens vedtagelse 1. juli 1967, hvorefter kommunen påtog sig arealets vedligeholdelse. Den foreslåede væsentlige ændring af arealets udseende må formentlig kræve Glyptoteksbestyrelsens samtykke. Ved en telefonisk samtale med Glyptotekets overinspektør, dr.phil. Haavard Rostrup har man erfaret, at Glyptoteket ikke kan godtage et sådant arrangement.

Nærværende direktorater kan ud fra de anførte betragtninger ikke tilråde den foreslåede flytning.

I øvrigt oplyses, at udgiften til en eventuel flytning skønnes at være af størrelsesordenen 50-55.000 kr.

Poul Vedel.

C. N. Christiansen
fg.

STADSARK. DIR. A.

351. NR. 154 58
1972-31/8

Magistratens 4. afdeling.

TELEFON 15 38 00		
Stadsings. eksp.	lokal	505—504
B. P. journal	lokal	523—524
F. journal	lokal	515
TELEFON 11 64 00		
A. journal	lokal	204
V. journal	lokal	276
TELEFON BY 865		
S. G. journal	lokal	6
TELEFON 10 55 66		
R. journal	lokal	55

Vedr.: Eventuel flytning af statuen af Niels W. Gade.

Bilag: Datoliste mag.IV nr. 145 med skrivelse af 18. juli 1972 fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

Forslaget fra musikkonservatoriet om flytning af statuen af Niels W. Gade fra Østre Anlæg til Glyptotekshaven ved Niels Brocks Gade giver anledning til betænkelighed af flere årsager.

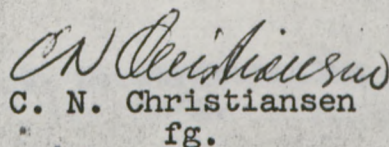
Monumentet for Niels W. Gade blev i 1954 flyttet fra Sankt Annæ Plads til Østre Anlæg, hvor det fik en smuk og værdig placering. Hvis monumentet nu som foreslået skal flyttes til det lille grønne areal langs Glyptoteket mod Niels Brocks Gade, må det nødvendigvis anbringes i den af musikkonservatoriet erhvervede bygnings akse. En sådan i forhold til Glyptoteket tilsyneladende tilfældig placering vil æstetisk være uacceptabel, ligesom statuens dimensioner (6 x 8 m) helt vil forrykke proportionerne i anlægget.

Den indhegnede arealstrimmel ved Glyptoteket er i sin tid anlagt ved fælles bekostning af kommunen og Glyptotekets bestyrelse, jfr. borgerrepræsentationens vedtagelse 1. juli 1907, hvorefter kommunen påtog sig arealets vedligeholdelse. Den foreslåede væsentlige ændring af arealets udseende må formentlig kræve Glyptoteksbestyrelsens samtykke. Ved en telefonisk samtale med Glyptotekets overinspektør, dr.phil. Haavard Rostrup har man erfaret, at Glyptoteket ikke kan godtage et sådant arrangement.

Nærværende direktorater kan ud fra de anførte betragtninger ikke tilråde den foreslåede flytning.

I øvrigt oplyses, at udgiften til en eventuel flytning skønnes at være af størrelsesordenen 50-55.000 kr.

Poul Vedel.

C. N. Christiansen
fg.

KØBENHAVNS MAGISTRAT

4DE AFDELING

RÅDHUSET

1599 København V, d.

8. september 1972.

Henvendelser vedrørende denne sag bedes rettet til

DIREKTORATET FOR STADEN KØBENHAVNS BYGNINGSVÆSEN
2. EKSPEDITIONSKONTOR

Gothersgade 30
1123 København K
Tlf. Minerva 6601

JOURNAL NR.

Hoved- 145.

Det Kgl. Danske Musikkonservatorium
ved hr. kontorchef Leo Toldsted
H.C. Andersens Boulevard 36
1553 København V.

I skrivelse af 18. juli 1972 til borgmester Børge Schmidt samt skrivelse af 11. august 1972 (jr.nr. 5.0.0) til borgmester A. Wassard har De fremsat forslag om, at der på det grønne areal ved Glyptoteket i Niels Brocks Gade opstilles en statue af Niels W. Gade (nuværende placering Østre Anlæg) i stedet for den eksisterende statue her - en "smed".

I den anledning skal man udtale følgende:

Monumentet for Niels W. Gade blev i 1954 flyttet fra Sankt Annæ Plads til Østre Anlæg, hvor det fik en smuk og værdig placering.

Hvis monumentet nu, som foreslået, skal flyttes til det lille grønne areal langs Glyptoteket mod Niels Brocks Gade, må det nødvendigvis anbringes i den af musikkonservatoriet erhvervede bygnings akse. En sådan i forhold til Glyptoteket tilsyneladende tilfældig placering, vil æstetisk være uacceptabel, ligesom statuens dimensioner (6 x 8 m) helt vil forrykke proportionerne i anlægget.

Den indhegnede arealstrimmel ved Glyptoteket er i sin tid anlagt ved fælles bekostning af kommunen og Glyptotekets bestyrelse. Borgerrepræsentationens vedtagelse 1. juli 1907, hvorefter kommunen påtog sig arealets vedligeholdelse.

Den foreslåede væsentlige ændring af arealets udseende må kræve Glyptotekbestyrelsens samtykke. Det er kommunens indtryk at Glyptotekbestyrelsen ikke er sindet at give dette samtykke.

Under henvisning til ovenstående beklager magistraten ikke at kunne give den fornødne tilladelse til gennemførelse af Deres forslag.

I øvrigt kan oplyses, at udgiften til en eventuel flytning skønnes at være af størrelsesordenen 50 - 55.000 kr.

STADSARK. DIR. A. ³⁵¹
1972-11/9

P. b. v.
e.b.

A 351 NR 154 58

A.C. Christensen

Jens Peter Munk

Fra: Jens Ole Juul**Sendt:** 10. januar 2005 10:37**Til:** Jens Peter Munk**Emne:** VS: Jens Ole Juul

Til orientering

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Kirsten Friis**Sendt:** 7. januar 2005 08:03**Til:** Jens Ole Juul**Emne:** VS: Jens Ole Juul

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Peder Lind Pedersen [mailto:plp@ses.dk]**Sendt:** 6. januar 2005 15:54**Til:** vejpark@btf.kk.dk**Cc:** Ole H. Stattau**Emne:** Att: Jens Ole Juul

Kære Jens Ole Juul

Til orientering får du her i kopi brev, som vi netop har sendt til Ole Nygård.

Med venlig hilsen

Peder Lind Pedersen

Kommunikationsmedarbejder, fuldmægtig

plp@ses.dk

Tlf. 33 92 65 86/mobil 24 23 61 44

Finansministeriet

Slots- og
Ejendomsstyrelsen

sesmail@ses.dk

www.ses.dk

Tlf. 33 92 63 00

Ole Nygård
Sønderbakken 17
2820 Gentofte

06.01.2005
SES 007-0016
PLP/plp

Monumentet for Niels W. Gade

Kære Ole Nygård

Tak for dit brev til Københavns Kommune af 28. december 2004, som vi har modtaget c.c.

Slots- og Ejendomsstyrelsen afventer at modtage Københavns Kommunes redegørelse til høring, men vi kan allerede nu oplyse, at styrelsen ikke umiddelbart har planer om at modtage yderligere monumenter til Kongens Have.

Det hænger sammen med, at haven er fredet, og som udgangspunkt tillades kun genstande, som indgår naturligt i planerne for havens restaurering og genskabelse som historisk monument.

Med venlig hilsen

Peder Lind Pedersen

c.c. Sektionsleder Jens Ole Juul, Københavns Kommune
Slots- og havekoordinator Ole Stattau

Vilhelm Bissen:
Komponisten Niels W. Gade.
1897

Den store danske komponist står på sit podium og dirigerer *Elverskud*, det af hans værker, der vandt størst folkelig yndest. Statuen stod oprindeligt for enden af Sankt Annæ Plads ud mod Bredgade, dér, hvor rytterstatuen af Christian X nu står. Indramningen med siddebænkene fungerede da formentlig bedre end nu. Komponisten måtte vige for kongen, skønt Gade havde virket som organist i den nærliggende Garnisons Kirke 1851-58.

Er Niels W. Gade med på noderne?

Komponisten er ved at forsvinde under bladhanget i Østre Anlæg. Den skyggefulde placering er også medvirkende til kraftig algedannelse på dele af monumentet. Godt

nok satte Gade musik til "På Sjølund's fagre sletter", men giver den lidt bortgemte placering i det grønne overhovedet nogen mening?

Vi tror, at det må være muligt at finde en bedre placering, hvor monumentet kommer bedre til sin ret rent æstetisk.

Komponistens betydning for dansk musikliv gør også monumentet berettiget til en mere synlig og markant placering. Men hvor? Gade var en periode organist ved Holmens Kirke og direktør for Musikkonservatoriet. Kunne en placering i nærheden af én af disse institutioner tænkes? Han var født og opvokset i Borgergade, så en placering i dette kvarter, f.eks. ved Københavns Universitets Musikvidenskabelige Institut i Klerkegade, var måske også en mulighed.

Vej & Parks Byrumskontor har i år sat fokus på de udendørs monumenters placering, og vi er kommet til det resultat, at et fåtal af monumenterne bør gives en bedre placering. Som borger er du medejer af byens monumenter, og vi vil gerne, at du indtil udgangen af oktober giver os din mening om dette og en række andre monumenters placering.

Skriv til os på vores postadresse:
Vej & Park, att.: Jens Peter Munk
Njalsgade 13, 2300 København S
eller e-mail jenmun@tmf.kk.dk
eller send en SMS på **22 70 65 30**
eller deltag i debatten på hjemmesiden
www.vejpark.kk.dk/monumenter

13.03.2009 11:51

Gentofte, 12. Marts 2009

Vej og Park i Københavns Kommune
Njalsgade 13
2300 København S.

Ang. Niels W. Gades monument.

Jeg har tidligere skrevet til **Vej og Park** desangående (28/12 2004) og også modtaget et venligt svar (4/1 2005) fra fagansvarlig for byens monumenter Jens Peter Munk (J.nr. 05.14.10G01-0158).

Derudover erindrer jeg at der for et par år siden var endnu en artikel i Politiken om byens monumenter, hvori bl.a. monumentet blev nævnt.

Foranlediget af en radioudsendelse i **Danmark kort** 23. januar 2009 af Claus Johansen ("*Gades monument. Om et monument, som blev gemt af vejen*"). Udsendelsen kan genhøres på netradio), samt en stor artikel i Politiken den 18. februar 2009, bl. a. om Gades store betydning for dansk musikliv, så skriver jeg endnu en gang for at høre, om der er sket noget nyt, evt. truffet nogle beslutninger om en anden og bedre placering. For tilsyneladende er der ikke *sket* noget. Monumenter er "desværre gemt af vejen i et buskads", og "i eksil i Østre Anlæg", "står i mørke", nogle citater fra udsendelsen, hvori Claus Johansen fuldstændig udtrykker mine synspunkter.

Claus Johansen mener oven i købet at det skulle flyttes tilbage til sin oprindelige placering på Sankt Annæ Plads i stedet for rytterstatuen af Christian X, som så kunne få plads i Østre Anlæg ("rytterstatuer har vi jo så mange af"). (Jeg mener selv at der nok kunne findes plads i midterrabatten uden at flytte rytterstatuen).

Jeg har dog siden mit første brev, hvori jeg ikke angav eller havde noget forslag til en bedre placering, fået en idé, som jeg synes kunne være god og relevant.

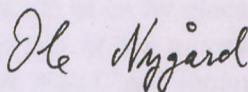
Jens Peter Munk nævner at Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1972 forsøgte at få statuen placeret overfor hovedindgangen i Niels Brocks Gade, men at det strandede på modvilje fra Glyptoteket.

13.03.2009 11:51

I mellemtiden, faktisk for ganske nylig, er Musikkonservatoriet jo flyttet til det gamle Radiohus i Rosenørns Allé. Her har jeg observeret at der er en lille trekantet plads på hjørnet af Rosenørns Allé og Julius Thomsens Gade, dog ikke mindre end der sagtens kunne være plads til Niels W. Gade. Så ville han være kommet tilbage til Konservatoriet, godt nok ikke til den oprindelige bygning, men dog med en bedre og mere relevant placering end den nuværende. Og så kan Konservatoriets elever - og vi andre, når vi en gang imellem kommer til koncert i den gamle koncertsal - glæde os over Wilhelm Bissens flotte og hyggelige monument for en af Danmarks største komponister, og eleverne kan endvidere i pauser gå ud og sætte sig på bænkerne på monumentet, og i deres indre lytte til Niels W. Gades toner.

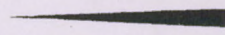
Med venlig hilsen

Ole Nygård
Sønderbakken 17
2820 Gentofte

nygard@email.dk

18-03-2009
Sagsnr.
189-37153
Dokumentnr.
289-170805

Postboks 449
1305 København V
Tlf: 3366 7191
E-mail: nygard@email.dk

Gentofte, 12. Marts 2009

Ole Nygård
Sønderbakken 17
2820 Gentofte

24-03-2009

Sagsnr.
2009-37153

Dokumentnr.
2009-170805

Niels W. Gades monument i Østre Anlæg

Kære Ole Nygård,

Tak for dit brev angående din idé til en ny placering af Niels W. Gades monument. Vi er enige om, at den nuværende placering af flere grunde ikke er optimal. Fulgte man Claus Johansens forslag om at bytte om på Gade-monumentet og Christian X's rytterstatue, ville man dog begå den samme brøde, som da man i sin tid fjernede Gade fra sin oprindelige plads, der jo var valgt pga. nærheden til Garnisons Kirke, hvor Gade havde sit mangeårige virke som organist. Under kongens daglige rideture faldt han vej næppe omkring Østre Anlæg. Under alle omstændigheder ville det indholdsmæssigt give mere mening at stille Gade-monumentet på Sankt Annæ Plads med front mod Hartmann-monumentet, selv om det muligvis ville blive en lidt bizar dialog, de to herrer kom til at indgå i.

Man kan i dag glæde sig over, at monumentet ikke kom til at stå i Glyptotekets anlæg, hvilket jo nu er blevet uaktuelt. Dit forslag om en placering ved Musikkonservatoriets nye adresse forekommer til gengæld indlysende. Ved en placering på hjørnet, som du foreslår, ville der dog nok opstå et noget uharmonisk sammenstød mellem Vilhelm Lauritzens modernistiske bygning og Vilhelm Bissens noget mere gammeldags udtryk, for ikke at tale om selve monumentets særprægede arkitektoniske opbygning. Jeg kan snarere se den placeret i det grønne anlæg ved Julius Thomsens Plads.

En sådan placering ville dog betyde, at et københavnsk, kommunalt ejet monument blev placeret i en fremmed kommune (skønt næsten på skellet mellem København og Frederiksberg). Det burde dog ikke betyde så meget, da det ikke er en lokal, men en national personlighed, der mindes. Gode idéer og forslag er som frø, der kan falde i god eller dårlig jord. Nogle spirer, andre dør. Jeg har i hvert fald taget dit bud med i mine overvejelser om Gade-monumentets placering, som dog ikke umiddelbart er på dagsordenen.

Med venlig hilsen

Jens Peter Munk
Fagansvarlig for byens monumenter

Postboks 449
1505 Kbh. V

Telefax
3366 7191

EAN nummer
5798009488145